Գ. ՇՐՋԱՆ 1874 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 24 ՆԵՐԵՔՇԱԲԹԻ Ն. Տ. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6 Թիւ 117

ՄԱՍԻՍ ամեն օր կը հրատարակուի բաց ի կիւրակէ և տօն օրերէ ։

Լրագրոյս գրասենեակն է ի Գալաթա, Սուլթան Համամ Խասսա Էֆէնտիի խան միջնայարկ, Թիւ 11։

Բաժանորդագինը կանխիկ չը վճարուած թերթ չը ղրկուիր գաւառները ։

Ծանուցման տողը 2 ղրշ։

ՄԱՍԻՍ

[illegible] ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
[illegible] ար
[illegible] 90 ղր.
[illegible] 15 »
[illegible] ար
Ց[illegible]
փոստային ծախքը մեր վրայ է ։

ՁԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

10 փր. ԼՐԱԳԻՐ 10 փր.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հետևեալը Վարազդատեան ընկերութեան կերակրելոյ դպրոցին բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն մին գրած է զոր իւր խնդրանաց համեմատ կը հրատարակեմք ։

Աւելորդ չենք համարիր յիշել նաև որ այս աշակերտը կիւրակի օրերը Թօփ գափուէն մինչև Ղալաթիա կը գայ դաս առնելու համար և ինքն ալ իւր կարողութեան համեմատ դաս կու տայ ուրիշներու ։

ԱՌ ՀԱՄԱՅՆ
ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՍ ԱԶԳԻՍ

Սիրալիր Հարք և Մեծարգոյ Տեա՛րք ։

Կը հարցնեմ ձեզ, խիղճ կը կրէ՞ք, զգացում ունի՞ք ։ Այս հարցումները ձեզ կուղղեմ, զի կը շուարիմ թէ ինչ մեկնութիւն տամ երբ կը տեսնեմ որ մինչ ցարդ ձեզ համար տրուած բողոքները անպատուղ եղած են ։ Ես մի պատանի ըլլալով, թէպէտ զուրկ փորձառութենէ՝ սակայն երբ կը պատկերեմ ուշքիս առջև ազգիս ներկայ ցաւալի վիճակը՝ յուսահատիմ, ոչ այլ ինչ կրնամ ակնկալել, բայց միայն Հայ ապագային՝ խեղճութեան և թշուառութեան մէջ գլորելով կորսուիլը, ինչպէս արդէն սկսած է։

Հա՛րք և Տեա՛րք, դո՛ւք որ այսօր Հայ ժողովրդեան գործակատարներն էք, երբ տեսնէք ձեր աթոռակիցներուն գործերը, որք ազգային կեանքը կ'երաշխաւորեն, ձեր պարտքն է ինչպէս նաև ձեր պաշտօնը, քաջալերել զնոսա. իսկ երբ կը տեսնէք այնպիսի գործեր որք Հայ ազգային կեանքը կ'ոչնչացունեն, ձեր պարտքն է յորդորել զնոսա 'ի բարին. և եթէ չը համոզուին, պատժել 'ի հարկին։

Սակայն ընդհանրապէս ձեր նախընթացն եղող կրօն. ժողովը 1 յուլիս 25 թուով պաշտօնական ծանուցում մի կը հրատարակէ, ուր կը պատուիրէ որ երբ մի անձ եկեղեցական պաշտօնէից դէմ մի գանգատ ունենայ, պէտք է առանձին կրօն. ժողովոյ հաղորդէ զայն որ նա ալ ընկատողութեան առնելով պէտք եղածը անօրինէ (1)։ Այս մասին մեր առնելիքը երեք է։

Առաջին՝ եթէ կրօն. ժողովոյ մինչև ցարդ յանցաւոր և անարժանական եկեղեցականները պատժել էր, պէտք էր նախ այդ հասարակաց ատեանէն ամբաստանեալ եկեղեցականները պատժել և ապա այդ առաջարկութիւնը ընել. որով հաւատալիք մը տուած կըլլար թէ ինք պատժելու տրամադիր է և գէթ միով մասամբ կ'արդարանար։

Երկրորդ՝ կրօն. ժողովը մի՞թէ կարօ՞ղ է իւր պարտքը ժողովրդեան վրայ թողուլ նոյն ծանուցմամբ. իւր պարտքն ինչ է, եթէ չէ քննել և հասկնալ եկեղեցականաց վիճակը, նոցա յանցանքը իմանալ և պէտք եղածը անօրինել, առանց ժողովրդեան մի գայթակղութիւն պատճառելու. կրօն. ժողովը սխալ սպասէ՞ որ գայթակղութիւնը տարածի, բողոքողներ երևան ելնեն, և ապա ինքը արթննայ, եթէ արթննալու տրամադիր է։

Երրորդ՝ եթէ կրօն. ժողովոյ միտքը եկեղեցական պաշտօնեաները բամբասել չտալ էր, պէտք էր որ երբ Իզմիրեան եկեղեցւոյ մի բարձրաստիճան պաշտօնեան մը՝ բամբասուէր, այն ատենէն հրատարակուէր այդ ծանուցագիրը։

Դարձեալ Միջ. վարչութիւն, նա ալ գրութիւն մի կը հրատարակէ [illegible] ուղղեալ որ հեռի կենան ժողովուրդը գրգռելէ։ Լաւ. սակայն այս պաշտօնական ծանուցման մասին. մի՛ աւելորդ չենք համարիր սա խորհրդածութիւնն ընել, թէ երբ մի քանի սրիկաներ եկեղեցւոյ սրբավայրին մէջ սուրբ պատարագի ատեն, սրիկայաբար պոռալով փորձեցին այն ժողովրդական վեհագոյն եկեղեցականը իւր գահէն վար առնել կ'ուզէին, ո՞ւր էիք յայնժամ, կարծեմ թէ քնանար ձեր կուսակցական խումբը. բայց ո՛չ, ո՛չ չէր քնանար այդ կուսակցութեան ոգին, այլ կուզէր որ եկեղեցւոյ սիրելի և հաւատարիմ մի բարձրաստիճան պաշտօնեան նախատուէր և իւր խորանը յափշտակուէր մի քանի սրիկայից ձեռքէ. վասն որոց լռութիւն կը պահէք, իսկ այսօր մի քանի կրօնի և ազգութեան, Աստուծոյ և մարդկութեան թշնամի եղող վատ հոգի եկեղեցականներու պատիւը ելեր պաշտպանել կուզէք դուք. միթէ դոքա հարստահարիչ քրդերէն նուա՞զ նախատելի են։ Ցաւ է ըսել որ դուք ալ այդպէս պաշտպանելով զնոսա, կասկածելի մարդիկ եղած էք յաչս ժողովրդեան։

Արդ, սրբազան Հա՛րք և մեծարգոյ Տեա՛րք,

Դարձեալ կը կրկնեմ խօսքս. եթէ ունիք խիղճ, զգացում, գիտէք թէ ինչ է մարդկութիւն, ուշի ուշով քննեցէք Հայ ժողովուրդին այս տարտամ վիճակը. խորհեցէք մի անգամ թէ՝ երբ Հայ մանկտին ձեռքը կ'առնէ մի լրագիր, կարդալու և ազգային գործոց մասին հմտութիւն ստանալու համար, հոն կը տեսնէ անբարոյական եկեղեցականի մը սոսկալի գործերը քօղարկուած ազգային մեծագոյն պաշտօնատարներէ, (զի հասարակաց 'ատեանէն ամբաստանուած վարդապետ մը կրօն. ժողովոյ անդամ ընտրելը քաջալերելէ ուրիշ բան չի նշանակեր) արդեօք եկեղեցւոյ մէջ խօսուած քարոզներուն վրայ ա՛լ հաւատ կրնայ ունենալ. անտարակոյս ոչ, զի նա բոլոր եկեղեցականներն ալ այնպէս պիտի կարծէ, երբ կը տեսնէ որ նոքա ալ չեն ուզեր ամբաստանեալին պատժուիլը.

---

(1) Այսինքն ուզածը պատժէ չուզածը չպատժէ, ինչպէս ե.։

Խորհեցէ՛ք թէ երբ Հայ մանկտին ձեռքը կ'առնէ մի լրագիր որուն մէջ ճշմարտութեան կեղծ ու պատիր քօղը կը տեսնէ, կը կարդայ զայն և պահ մը վերջը փողոցին մէջէն անցնելու ատենը նոյն լրագրոյն խմբագիրը գինետանց անկիւններուն մէջ կը նշմարէ ուր սրիկաներու աթոռակից եղած է, մինչդեռ Երեսփոխանական ժողովոյ վսեմաշուք անդամոց աթոռակից տեսած էր երբեմն, երբ յիշէ թէ ազգային մի խմբագրապետ է այդ. ա՛լ ինչ համակրութեամբ լրագիր կարդալու փափաք կ'ունենայ, ինչ համարում կունենայ Երեսփոխանական ժողովոյն վրայ և ինչ եռանդ կ'զգայ ազգին յառաջդիմութեանը համար քրտինք թափելու. Այո՛, քրտինք թափել կ'ըսեմ Աստուծոյ և ընկերի համար և ո՛չ թէ անաստուածութեան, սրիկայութեան և օղիի սիրոյն համար.

Արդ՝ եթէ կ'ընդունիք պատանեկան աղաչանքս, ձգեցէք 'ի բաց ձեր այդ կուսակցական վատ և գարշելի ոգին, խորհեցէք կրօնի և ազգի շահը և ջանացէք բառնալ Հայ ժողովուրդին թշուառութիւնը 'ի միջոյ.

Սակայն եթէ դուք ուխտեալ էք ճշմարտութեան դէմ մենամարտիլ, Հայ ժողովրդին իրաւունքը բռնաբարել, և Հայ մանկտոյն ապագայն վտանգի մէջ ձգել, ահա այժմէն բոլոր Հայ մանկտոյն և պատանեկաց կողմէն անէ՛ծք կը տեղացնեմ Ձեզ համար, անէծ՛ք Ձեզ նման անզգայ և անխիղճ մարդերու, անէ՛ծք և հազա՛ր անէծք դաւադրաց և նոցա իսկ որք կը թողուն Հայ սրտերը ճմլիլ անօրէններու ճիրաններուն տակ.

Գալով ժողովրդին, նորա հետ ալ պիտի խօսիմ երկարօրէն բայց ոչ ընդ. հուպ.

Ազնիւ խմբագիր, հաճեցէք իմ պատանեկան բողոքս հիւրընկալել Ձեր ժողովրդական թերթին մէջ, ընդունելով մեծարանաց հաւաստին.

10 սեպտ. 1874

ՇԱՀԻՆ ՋԷՍՃԵԱՆ

[illegible]

ՓՈՒՆՋԻՆ ԲԵՐԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԻ ՍԱՆՁ

Դրական հրապարակին վրայ թափած աղտեղի հայհոյութիւններովը նշանաւոր եղող մի խմբագիր այսօր ելեր մեզ խրատ կը տայ յարձակողական ոճով չը գրելու. Աւելի զարմանալին. նոյն իսկ այդ գրութեան մէջ անմարդավայել կերպով ինքը կը յարձակի մեր վրայ, ասելով թէ Պատրիարքարանը Ասիոյ խմբագրութեան լեզուին մի սանձ գնելու է.

Այդ սանձը մեք Փունջի լեզուին կ'անցունեմք այժմ, զի կ'երևի թէ Մասիսին անցուցած սանձը կտրած լինելուն համար՝ նորէն սկսեր է սանձարձակ վազել գրական ասպարէզին մէջ և այս ու ան կոխոտելու սպառնալ.

Թող Փունջի խմբագրութիւնը փուճ խօսքերը մէկդի թողու և ցուցընէ մեզ թէ ո՛րն է եղեր մեր յախուռն յարձակումը ազգային ժողովներուն և կղերականութեան դէմ. Եթէ կղերականութիւն ասելով, Ամբրոսիոսի և Վանցի Պօղոսի պէս մարդերը կը հասկանայ, կ'երևի թէ Փունջի խմբագրութիւնը անկրօն է, անաստուած է, զի այդպիսի մարդեր կղերական ընդունիլէն վերջը, ա՛լ կրօնին մէջ ինչ բարոյական նշանակութիւն կը մնայ. Մեք կրօնին սրբութիւնը կղերականներուն դէմ պաշտպանել կ'աշխատինք և Փունջը զայս յարձակում կ'անուանէ, ինչ անուանելու է ուրեմն Փունջի խմբագրութիւնը որ խաղաղասիրութեան անունին տակ կ'ուզէ թոյլ տալ որ կղերականներու պատճառով գայթակղութիւնը այն աստիճան առաջ երթայ, որ մինչև իսկ կրօնին վրայ ալ տարածուի յաչս ժողովուրդին.

Մեր գրածները նողկանք կը պատճառեն եղեր. Գիտեմք, քեզ նման կղերները չողոքորթող մարդերուն ոչ թէ միայն նողկանք այլ և զայրոյթ կը պատճառեն. սակայն մեք ոչ ձեր զայրոյթին և ոչ համակրութեանը կարևորութիւն կը տամք, զի դուք յարափոփոխ սկզբունքի ծառայող մի մարդ էք և դուք ալ չէ՞ք գիտեր թէ ինչ դրօշակի կը ծառայէք. Լէնկթիմուրի պատժած քրիստոնեայ զինուորներուն կը նմանիք որ մերթ «Մեք Մահմէտական եմք» պոռալով Տաճիկ զօրքերուն մէջ կը մանէին և մերթ «Քրիստոնեայ եմք» կրկնելով միւս կողմը կը փախչէին.

Ինձ համար հոգ մի աներ, Պ. Փունջ. այն բարեկամական խրատները քեզ կարդա, այդ սանձը քու գլուխդ անցուր որ մի գուցէ մեր գրածներէն խրտչելով մի փորձանք հանես.

Իսկ գալով կղերականութեան, սա ալ ուրախութիւնով կը յայտնեմ քեզ որ քու կարծածիդ հակառակ շատ պատուաւոր կղերականներ եկան շնորհակալութիւն յայտնեցին մեզ գրածներուս համար. Սոցա մէջ կը գտնուի նաև մի բարձրաստիճան եպիսկոպոս.

Սոքա խոստացան նաև աջակից լինիլ մեզ, եկեղեցականներու բարեկարգութեան խնդիրը յառաջ վարելու համար ի ժամանակին.

Այս մասին դարձեալ պիտի խօսինք.

ՎԱՆՑԻ ՊՕՂՈՍԻՆ ԴԱՏԸ

Ազգ. Վարչութիւնը Վանցի Պօղոսին համար եղած անհատական ամբաստանութիւնները միայն պիտի լսէ եղեր, զորօրինակ այս ինչ անձը ծեծած, այն ինչ կինը բռնաբարած լինելը, և այլն. Ուրեմն Ազգ. Վարչութիւնը Պօղոսին խնդիրը իբրև լոկ անհատական մի խնդիր կը նկատէ և ոչ ազգային.

Վարչութիւնը թո՛ղ ինչ կերպով կ'ուզէ նկատէ. մեք սա կը հարցունեմք թէ մի նախկին կրօն. ժողովի օրով՝ որոյ Ատենապետն էր յայնժամ Ներսէս սրբազան, դատապարտուած և եկեղեցական պաշտօնէ արգիլեալ մի եկեղեցական ինչպէս այժմ եկեղեցական պաշտօն կը վարէ.

Այս խնդիրը ըստ մեզ ոչ անհատական է և ոչ լոկ վանեցիինը, այլ ազգային հանրական մի խնդիր, սկզբունքի խնդիր է. Եթէ կրօն. ու Քաղ. ժողովին դատապարտած եկեղեցականը մի քանի տարի վերջը մի ուրիշ Վարչութիւն դատապարտութիւնէ ազատ պիտի համարի, ուրեմն Սիոն Նիկողոսն ալ պէտք է դատապարտութիւնէ ազատ համարիլ, զի այն ժամանակէն ի վեր ալ մի քանի վարչութիւն փոխուած է.

Եթէ պիտի ասուի որ այն ատենի Քաղ. ու կրօն. ժողովները անիրաւութիւն ըրած են Պօղոսին, այդ մասին Ներսէս սրբազան պատասխանատուութեան տակ է, զի այն ատեն ինքն էր կրօն. ժողովին ատենապետը. Նորին Սրբազնութիւնը մի քանի շաբաթ յառաջ Մայր—Եկեղեցին պատարագ մատուցած ատեն՝ չը յիշե՞ց արդեօք իբրև կրօն. ժողովի ատենապետ երբեմն ըրած որոշումը.

Կը յուսամք թէ Նորին սրբազնութիւնը փոխանակ Փունջի պէս չողոքորթներու ունկն դնելու որք միայն իւր գովելի գործերը կը հռչակեն, կը բարեհաճի մեր այս փոքրիկ քննադատութիւնն ալ ուշադրութեան առնելու և մի հակառակ ընթացքի մէջ քայլեր առնուլ չ'ուզեր.

ՎՐԻՊԱԿՔ

Երէկի թիւով հրատարակեալ Մ. Չերազ էֆէնտիի յօդուածին մէջ տպագրական մի սխալ եղած է զոր կը փութամք ուղղելու։

Բ. երեսին 46րդ. տողին մէջ բացառութիւն բառը բացասութիւն պէտք է լինի։

«Առ Խրիմեան»—ի Վիքթօռ Հիւկօյէ» վերնագիրով յօդուածին Ա. հատուածի Ա. տողին մէջ երկրաքարշն բառը՝ ընդերկրաքարշն պէտք է որ լինի։

Նոյնին Ա. հատուածին 36րդ. տողէն սկսեալ «Շողշողուն քո անուան բոցովը լուսաւորեալ կեանք քո՛» են. խօսքին «լուսաւորեալին» վրայ մի բութ պէտք է որ դրուի։

39րդ. տողէն սկսեալ «Ու հարիւր նետեր . . . . կը մխեն հետ բղխեալ» խօսքին մէջ կը մխէնը կը մխին պիտի լինի։

50րդ. տողին մէջ «Ոսկի» բառին վրայ բութ մը պէտք է որ դրուի։

Գ. հատուածին 14րդ. տողին մէջ «իրիկունն» պիտի լինի «երիկունն»։ 18դ. տողին մէջ «ի գետան իջանեն» պիտի լինի «ի գետուն իջանեն»։ 50րդ. տողին մէջ «բնութիւն»ին վրայ «ն» յօդ դնել պէտք է։

Դ. հատուածին 66րդ. տողը չակերտով պիտի վերջանայ։ 96րդ. տողին մէջ «հեծ ու կոծ»ը «հեծ և կոծ» պիտի լինի։ 107րդ. տողին մէջ «կը տեսնեմ ի հեռաստանի» պիտի լինի «կը տեսնեմ մարդն ի հեռաստանի»։ Նորա յաջորդ տողին մէջ «կանցի կերթայ» պէտք է լինի «կանցնի կերթայ»։

137րդ. տողին մէջ «ինչ որ նաւաղն եղերաց» խօսքը պէտք է լինի «ինչ որ նաւաղն կ՚ըսէ եղերաց։»

146րդ. տողին մէջ «յիրեար պատեն ընդ մեր ոտիւք» խօսքին մէջ «պատենք» «պատին» պէտք է որ լինի։ 151դ. տողին մէջ «և պահենք ի վերև»ը պիտի լինի «և մենք պահենք ի վերև»։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա 3 Նոյտ.

Գերմանիոյ հրապարակին վրայ դրամագլուխը բարձրանալուն պատճառով մի քանի արժէթուղթերու գինները անկան։

Բազմաթիւ չքանչաններ բաշխուեցան Հիւսիսային բևեռը ուղևորող գիտնական ընկերութեան անդամներուն։

Պատէն 4 Նոյտ.

Գերմանիոյ կայսերական ընտանիքը մի շքեղ ընդունելութիւն տուաւ Եղիսաբեթ կայսրուհիին։

Բարիզ 3 Նոյտ.

Ռուսիոյ Կոստանդին մեծ դուքը հոս հասաւ։

Սիէքլը և ԺԹ. Սիէքլը լրագիրներուն հրապարակի վրայ ծախուիլը արգիլուեցաւ։

Բարիզ 4 Նոյտ.

Բաքը Մագ Մահոն մարաջախտին մի նամակ խրկեց յորում հաւանութիւն կը ցուցնէ քաղաքական պահանջումներուն և Օրէնօքին յետս կոչումին, յայտնելով թէ իւր դիտաւորութիւնը միշտ խաղաղիկ մնալ է։

Պէրլին 3 Նոյտ.

Պանդան իւր դրամագլուխը հարիւրին 5ի հանեց։

Սթրասպուրկ 3 Նոյտ.

Աւստրիա—Հունգարիոյ կայսրուհին քաղաքէս անցած ատեն համակրական մեծ ցոյցերով ընդունուեցաւ։

Հռովմ 3 Նոյտ.

Երեսփոխանական ժողովին լուծումը պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ։ Նոր ընտրութիւնները Նոյեմբեր 8էն մինչև 15 պիտի կատարուին և խորհրդարանն ալ Նոյեմբեր 23ին ժողովի պիտի հրաւիրուի։

Բէրսէվէրէնձա լրագիրին տնօրէնը Գ. Պօնկի հասարակային կրթութեան պաշտօնեայ անուանեցաւ։

Պէրլին 3 Նոյտ.

Կայսերին քարտուղարը միահամուռ զօրաժողովի համար մի օրէնի ծրագիր ներկայացուց դաշնակցական խորհրդին։ Այդ օրէնին համեմատ զօրաժողովը կայսերին հրամանովը միայն պիտի լինի։

Մասիա 3 Նոյտ.

Սէռանօ մարաջախտին ՚ջերմ կուսակից մի լրագիր մեծ տէրութիւններուն միջամտութիւնը կը խնդրէ Սպանիոյ քաղաքային պատերազմը վերջացունելու համար։

Մադրիտ 3 Նոյտ.

Ֆրանսայի և Անգղիոյ դեսպանները իւրեանց վկայագիրները Սէռանօ մարաջախտին ներկայացուցին։ Արած ատենաբանութիւններուն մէջ իւրեանց կառավարութեան մտերմութիւնը և երկրին խաղաղութեանը փափաքելնին հաստատեցին։

Պէլկրատ 4 Նոյտ.

Նոր ընտրութիւնները Նոյեմբեր 5ին պիտի կատարուին։ Խորհրդարանը նոյն ամսին 20ին հաւաքուելու համար հրաւիրուած է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւստրիա—Հունգարիոյ դեսպան Զիչի կոմսին վերջին անգամ վեհափառ Սուլթանին ներկայանալէն յետոյ՝ վեհ. Սուլթանը և Ֆրանսուա Ժօզէֆ կայսրը իրարու հեռագիրներ ղրկեցին։

—Երէկ գիշեր բարձր Մեծ Եպարքոսը դեսպաններուն և բարձր պաշտօնատարներուն մի մեծ կոչունք տուաւ։

—Վսեմ. Իկնաթիէվ զօրապետը այս շաբաթին մէջ Մայրաքաղաքը կը վերադառնայ։

—Մզկիթներու և այլ կրօնական շինութեանց համար հարկ եղած տախտակները այսուհետև տէրութեան անտառներէն ձրիապէս պիտի տրուին։

—Շքօտրայի նահանգը Մանասթըրի հետ միացած լինելով, օտար տէրութիւններու հիւպատոսները Շքօտրայէն հոն պիտի փոխադրուին։

—Եէնի Ջամիին մի որձաքար 13 գրշ. տանելիք ունենալով, պարտապանին հետ կռիւի կը բռնուի և դանակի հարուածներով մահամերձ կը վիրաւորէ զայն։

—Պուլղարները Օրթաքէօյի մէջ աղջկանց մի վարժարան բացին որոյ բացումին հանդէսը կիրակի օր կատարուեցաւ։

—Ուզունճա Օվայի տօնավաճառը այս տարի շատ առատաւոր եղեր է։ Կ՚ասեն թէ ամեն տարի մէկ միլիոն Օսմ. ոսկիի չափ արժողութիւնով վաճառք կը տարուի այդ տօնավաճառը։

ՆՈՐԱՀՆԱՐ ԵՒ ՇԱՀԱՒՈՐ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

40 ՓԱՐԱՈՎ

Մէրճանը թիւ 88 գրատան մէջ գործադրելի

Տաս հազար (10,000) հատ զանազան տեսակ մեծ և փոքր Հայերէն Գաղիերէն գրեանք և ազգային մեծադիր և փոքրադիր պատկերներ հատը յիսուն (50) ղրուշէն մինչ մէկ ղրուշ արժողութեամբ։

Քառասուն փարան ձեռքը գրատունը դիմող անձինք անմիջապէս տոմսակ մը պիտի քաշեն վիճակահանութեան տուփէն և իրենց վաստըկած թուոյն համեմատ պարգևը նոյն ատեն պիտի ընդունին։

Այս վիճակահանութիւնը մինչև երեք ամիս պիտի տևէ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 23

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշւով

	Ղրշ.	Փար.
Անգղ. ոսկի	109	03
Ֆռանգ. ոսկի	87	12
Բօլ	89	16
Գրըմեց	51	12
Ճերմակ մէճիտ տարր	101	16
Հինգնոց	104	12
Մէթալիք	104	30
Պղինձ	128	00

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ընդհ. պարտ. Արժ. բաց	51 12	
բարձր գին	51 14	
ցած	51 09	
վերջ օր»	51 15	
Փոխառութիւն 63ի	344	
» 65ի	343	
» 69ի	291	1/2
» 72ի	85	
Քրէտի Ժէնէրալ	11—32	
Սոսիէթէ Ժէնէրալ	7—30	
Սոսիէթէ Օթոման	4—33	
Կ. Պոլսոյ Գանձային	—	
Րումէլիի երկա. Արժ. հին	124	
» » » նոր		
Թրամվէյ «անկարօն»	500	

ԻԼԱՆ

Պահճէ գաբուսունտա Բահիմ բաշա խանըն իւսթ գաթընտա 22 նիւմերօլու օտատա Թիւրքճէ հէր նէվի թահրիրաթ գալեմէ ալընըր վէ Ֆըրանսըզճատան Թիւրքճէյէ Թէրճիւմէ օլունուր ։

Քիթապէթը Օսմանիյէի ազ վագըթ զարֆընտա թահսիլէ հավէսքեար օլանլար տախի խօշնուտ իտիլիր ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

Յօրինեաց

Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆ

Մի լեզուի քերականութիւնը դիւրով ուսուցանելու համար գործնական դրութեան տեսականէն նախապատուութիւնը այսօր ամեն փորձառու ուսուցիչներէ ընդունուած է բաց ի մի քանի աւանդամոլներէ ։

Այս Քերականութիւնը կարդացողը բերնուց սերտելու տաժանելի աշխատութեան ալ պէտք չունի. հրահանգներուն յաճախ կրկնութիւնովը ինքնին դիւրով կ'ուսանի ։

Գինը 1 1/2 ֆրանգ է ։ Ամեն Հայ գրավաճառներու քով կը գտնուի ։ Կեդրոնատեղիներն են Յակոբեան խան Բարքչի գրատունը և Մէրճանը գըրավաճառ Պալտասար աղաի խանութը ։ Դպրոցներու համար բուն գինէն զեղչ ալ կը լինի ։

ՌԱՍԻՆԱՅ

Մ Ի Հ Ր Դ Ա Տ

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԻՆԳ ԱՐԱՐՍ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԿՐՏԻՉ ՏԱՄԱՏԵԱՆԻ

Ֆռանսայի առաջին կարգի քերթողներէն Ռասինի յօրինած այս բաքանչելի ողբերգութիւնը մեր ազգի երիտասարդ գրագէտներէն Տամատեան Մկրտիչ էֆէնտին Հայերէն գրաբար լեզուով նոյնայանգ ոտանաւորի վերածած է եւ իւր մահէն քիչ ժամանակ յառաջ հրատարակած է ։

Այս ողբերգութեան ոճը յանկուցիչ և սրտաշարժ լինելէն զատ՝ նիւթն ալ մեր ազգային պատմութիւնէն առնուած լինելով, ամեն Հայ ընթերցասէրներու ուշադրութեանը արժանի է ։

Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով 5 դահեկանի ։

ՕՐԱՑՈՅՑ

ՊԱՐԶ

1875 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Յօրինեալ յԵրեմիա քահանայէ

Կը ծախուի գրավաճառաց քով 'ի գին 60 փարայ

Կեդրոնատեղին է Մէրճանը փատրըմաճի խանին վերնայարկը թիւ 28 ։ Վերոյիշեալ սենեակը յաճախորդաց համար բաց է ամեն օր ժամը 4 1/2էն մինչև 6 ։ Օրացոյցին ընդարձակ տեսակն ալ տպագրուելու վրայ ըլլալով մինչև ամսոյս վերջերը պիտի հրատարակուի ։

ՀԱՏՈՒԱԾՔ

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՔԱՂԵԱԼՔ ՅԱՐԱԲԱՑԻ ՊԱՏՄԱԳՐԱՑ

Ի ՁԵՌՆ ՏՈՔԹՈՐ ՄՈՐԹՄԱՆԱՅ

ԱՐԵՒԵԼԱԳԷՏԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ի ՀԱՅ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ԻՒԹՈՒՃԵԱՆ

ՏԵՏՐ Ա.

Արեւելեան պատմագէտներէն հռչակաւորն Տօքթօր Մորթման Գերմանացին՝ որ Վանի սեպագիրներուն մասին ըրած յայտնագործութիւններովը և մեր ազգային պատմութեան մատուցած ծառայութիւններովը այնչափ հռչակաւոր հանդիսացած է, ահաւասիկ մի նոր գիրք ալ հրատարակել կը հանէ արաբացի պատմագիրներէ քաղելով, որով մեր ազգային պատմութեան ինչ ինչ մասերուն վրայ նոր լոյս մ'ալ սփռած կը լինի ։

Շնորհակալ եմք Մեծ. Տօքթօր Մորթմանէն և Իւթիւճեան էֆէնտիէն որ այսպիսի հետաքրքրական և կարևոր գիրք մը Հայ մատենագրութեան մէջ աւելցուցին ։

Գինն է 1/4 արծաթ մէճիտ ։ Կը գտնուի կամուրջի գլուխին պարագան ։

Ա. ՏԸՊԷՔ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԾԱԾԿԵԼՈՑ

ԿԱՄ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

Որ ի նախնի ժամանակաց հետէ մինչև ցայսօր

Թարգմանեաց

Ն. ԺԻՎԱՆԵԱՆ

ՏԵՏՐ ԺԱ.

Թերթ առ թերթ կը հրատարակուի շաբաթը մի անգամ ։ Ցերորդտետրն ալ հրատարակուեցաւ ։ Կը ծախուի ամեն գրավաճառներու քով և կամուրջի գլուխին պարագան 40 փր. գինով ։

ՊԱՁԻՆ ՄԱՐԱՁԱՒՏԻՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ՀԱՏՈՐ Բ. ՏԵՏՐ Է.

Այս հետաքրքրաշարժ գիրքին Ա. հատորը աւարտած լինելով, Բ. հատորն ալ տետր առ տետր կը հրատարակուի ։ Մէկ տետրին գինն է 40 փր.

ՏԷՐ ԼՐԱԳՐՈՑ ՅՈՎԱԿԻՄ Գ. ՐԷԻՍԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆ ԽՄԲԱԳԻՐ
ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. Մ. ՏՆՏԵՍԵԱՆ